

Preek over Efeziërs 5:18b

- Neede, 28 mei 2023
- Kees van Dusseldorp
- Pinksteren
- bevestiging diaken

Thema: Vol van de Geest – wat is dat?

votum en groet

ELB 8 Als een hert dat verlangt naar water

verbondswoord Jeremia 31:31-34

Gezang 217:1,3,6,8 (GK13) Dit is de dag, dit is het uur (melodie Gezang 105 GK06: In
vuur en vlam)

gebed

lezen: Handelingen 2:1-11

lezen: Efeziërs 5:1-21

kindermoment

kinderlied: 'Vuur uit de hemel'

preek

Psalm 67 (DNP) God, geef genade, geef uw zegen

bevestiging diaken

Psalm 119:9,10 (DNP) Fluister in mij, Heer, wat uw wet verlangt

gebed

collecte

Lied 675 Geest van hierboven

zegen

Gemeente van Christus,

**** Vanaf Pinksteren werkt de Geest niet alleen in de wereld, maar ook heel persoonlijk**

Als je erover nadenkt, wat is Pinksteren dan een geweldig feest! Het was toen in Jeruzalem echt de aftrap van een nieuwe tijd. Het startschot van het tijdperk van de kerk in de wereld. Wat tot dan toe in een kleine kring bekend was, bij de groep mensen die Jezus was gevolgd, krijgt een enorme dynamiek. Van mond tot mond, van mens tot mens, van stad tot stad, van land tot land, van continent tot continent werd het goede nieuws doorverteld: Jezus is Heer! Over alles! Hij opgestaan uit de dood! Er is redding voor de wereld! Er is verlossing voor jou. Er is een nieuw leven mogelijk in geloof, hoop en liefde! De geweldige boodschap van Jezus Christus! Mensen werden geraakt, geloofden het en veranderden hun leven. Een nieuwe mindset, een nieuwe houding, een nieuw perspectief, een nieuwe omgang met anderen, een nieuwe oriëntatie.

Geen wonder dat het startschot van deze nieuwe tijd met vuurwerk gepaard ging. Zo zou je de verschijnselen op het Pinksterfeest wel kunnen noemen. Whoesh! Het geluid van een enorme windvlaag. Knetterdeknetter! Vlammen die zich verspreiden op de leerlingen. En een niet te stuiten enthousiasme waarmee ze beginnen te praten in allerlei talen over Gods acties, over Jezus, de Gezalfde, over het kruis, over de opstanding, over het verleden, over de toekomst. En geweldig feest, daar in Jeruzalem. De Heilige Geest wordt uitgestort. En meteen komt er veel leven in de brouwerij!

Nu zijn er mensen die vandaag graag hetzelfde vuurwerk willen organiseren. Maar dat is niet de bedoeling. De verschijnselen in Jeruzalem horen bij de start van het nieuw tijdperk. Het tijdperk waarin wij leven. Waarin de Heilige Geest op aarde actief is. Als een storm die alles opschudt. Als een waterstroom die nieuw leven brengt. Als een vuur, dat nieuwe energie geeft. Als een olie die heelt. Maar altijd: van mens tot mens.

Daarom is het goed om op Pinksteren niet alleen te letten op het evenement in Jeruzalem en niet alleen op de nieuwe fase in de geschiedenis van de wereld. Maar ook op het persoonlijke en praktische dat de Heilige Geest in het leven van een mens doet. Persoonlijk en praktisch, dat is hoe de Geest in mensen bezig is. Persoonlijk, één op één, ook met jou en mij. En praktisch, concreet zoals jij in jouw leven bezig bent. Dat is de strategie van de Geest van God. Zijn werk in de wereld wordt gedragen en uitgevoerd door mensen. Mensen die, ieder met hun eigen mogelijkheden en beperkingen, op hun eigen plek en netwerk Jezus leren kennen, het nieuwe leven ontvangen en daarvan met woorden en daden weer getuigen worden naar andere mensen. Het wereldwijde werk van de Geest verloopt van mens tot mens. De uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren heeft gevolgen voor jou persoonlijk en voor de praktijk van jouw leven.

**** de opdracht je te laten vervullen door de Geest intrigeert**

Daarom is het de moeite waard om stil te staan bij de opdracht die Paulus schrijft: 'Laat de Geest jullie vervullen.' Een persoonlijke en praktische opdracht, die het feest van Pinksteren vandaag dichtbij brengt. Bij de uitstorting van de Geest in Jeruzalem lezen we dat alle leerlingen vervuld werden van de Heilige Geest en in vreemde talen begonnen te spreken. Dat overkwam hen. En hier is het een opdracht van Paulus aan de Efeziërs: 'Laat de Geest jullie vervullen'. Nou ja, een opdracht aan alle christenen, lijkt mij. Voor

jou, Piet, als diaken. Voor de andere ambtsdragers. Voor ieder die hier zit of dit hoort: 'Laat de Geest jou vervullen.'

Het is echt interessant om in de brief aan de Efeziërs op een rijtje te zetten wat Paulus over de Heilige Geest zegt. 'Jullie zijn gemerkt met het stempel van de Geest', schrijft hij in het begin. 'Jullie zijn als gemeente een plek waar God woont door zijn Geest'. 'God maakt jullie hart sterk en krachtig door zijn Geest'. 'Maar Gods Geest niet bedroefd'. 'En laat je bij het bidden leiden door de Geest'. Stuk voor stuk uitspraken die het overdenken waard zijn. En die vooral duidelijk maken, dat de Heilige Geest inderdaad heel praktisch en persoonlijk bezig is. In de volgelingen van Christus. En in de gemeente van Christus.

'Laat de Geest jullie vervullen'. Wat is de bedoeling? Dat wij ook spontaan in vreemde talen beginnen te spreken? Of andere dingen doen die de Geest ons ingeeft? Misschien klappen, dansen, springen? Of iedereen aanspreken die je tegenkomt en over Jezus beginnen? Het mag van mij. Maar het is niet de enige manier.

Onder christenen heerst best wat ongemak over wat het betekent 'vervuld met de Geest'. Misschien heb je er een beeld bij. Van iemand die voor jou echt vervuld was met de Heilige Geest. Of van mensen die zeiden dat ze zich door de Geest lieten leiden. Misschien heb je er ervaring mee. Dat je je vol voelde van de Heilige Geest. Misschien ken je allerlei ideeën erover. Bijvoorbeeld de visie dat je een waterdoop en een Geestesdoop hebt.

Dat kan een boeiend gesprek worden, maar ook een ontmoedigende spraakverwarring. Met het ongemakkelijke gevoel dat je misschien iets moet waarvan je denkt dat het niet bij je past. Of het knagende gevoel dat je niet vervuld zou zijn met de Geest als je niet enthousiast en blij bent. Door dat ongemak en die verlegenheid raak je zomaar het feestelijke kwijt van Pinksteren. En ook de persoonlijke en praktische toepassing die Paulus eraan geeft. Hoe hij je aanspoort: 'Laat de Geest je vervullen'.

** het is een krachtige omschrijving van het nieuwe leven

Het zal je bij het lezen opgevallen zijn dat de aansporing van Paulus in een bepaald kader staat. Het kader waarin het gaat over de praktijk van het leven als christen. Het nieuwe leven als kind van God. De stijl van leven die past bij een mens die Jezus heeft leren kennen. De manier van omgaan met jezelf en met anderen die ontstaat, als je je niet op jezelf oriënteert, en op je eigen behoeftes en gevoelens, maar als je je op God oriënteert en op zijn liefde en zijn wijsheid. Het nieuwe leven dat je zoekt en ervaart als je Gods genade hebt ontvangen.

Het nieuwe leven. Als je in de kerk bent opgegroeid, of in een christelijke bubbel leeft, voelt het misschien niet altijd heel erg nieuw. Toch is het goed om af en toe het verschil te schetsen tussen het goede leven en het slechte leven. Want je zult merken dat er om je heen veel slecht gedrag is. Bij mensen die je kent. In filmpjes die je ziet. In verhalen die je hoort. Trouwens, niet alleen om je heen denk ik. Als je eerlijk bent zul je het ook bij jezelf ontdekken. De neiging om te schelden. De zuigkracht van de hebzucht en het materialisme. De risico's van boosheid. De weigering om te vergeven of om sorry te zeggen. De verleiding van porno, flirten of overspel. De praktijk van grofheid, straattaal en agressie. De kwalijke gevolgen van alcohol en drugs, van dronkenschap en verslaving. Dit verzin

ik niet, maar haal ik letterlijk uit de brief van Paulus. En het lijkt net of hij het over onze tijd en onze wereld heeft, vind je niet?

En over ieder van ons mensen. Wij maken ons er in meerdere of mindere mate aan schuldig. En vinden het superlastig om erover te praten of ermee geconfronteerd te worden. Zo gemakkelijk is het niet om met elkaar te praten over onze levensstijl, over de keuzes die we maken, de woorden die we gebruiken, onze manier van reageren.

Maar jullie, leven jullie anders, lezen we. Jullie leven nu in het licht! Daar past het slecht niet bij. Ga de weg van de liefde. Zoek uit wat je Heer prettig vindt, en maak er werk van om samen uit te zoeken waar je goed aan doet. Welke keuzes je moet maken. Gedraag je als verstandige mensen. Zing en bid met elkaar en dien elkaar. En laat de Geest je vervullen. Daar heb je hem.

Laat de Geest je vervullen. Een omschrijving van het nieuwe leven. Ieder christen heeft een nieuw leven en leeft een nieuw leven! Het is niet alleen verlossing en verzoening. Christus heeft een nieuwe motor ingebouwd door zijn bloed, en levert ook de brandstof van zijn Geest erbij, zodat er beweging komt. Daarvoor ben je bedoeld. Op dat terrein is de Geest aan het werk.

** met als kern dat Christus steeds meer in je komt wonen

‘Laat de Geest jullie vervullen.’ Het gaat hier dus niet om de vraag of je de Heilige Geest wel hebt ontvangen. Ieder die in Christus gelooft, die heeft de Geest ontvangen. Anders ben je geen christen. Maar de Geest ontvangen hebben, betekent niet dat je ook met de Geest vervuld bent. Want je kunt Hem downloaden en op je telefoon zetten, zonder hem te gebruiken. Af en toe krijg je de vraag of je dat programma wilt opruimen, want je doet er niets mee. Daar neemt de Geest van Christus geen genoegen mee. De bedoeling is, dat de Heilige Geest het besturingssysteem vormt. Dat Hij de processor van je leven wordt. Een aansporing, die voortdurend weer terug komt. Laat de Geest je vervullen. Het kan je op bepaalde momenten overkomen. En je kunt erin groeien.

Vervuld met de Heilige Geest. Het klinkt wel als een mooie omschrijving. Maar wat is het? In deze brief schrijft de apostel vaker dat de gemeente ‘vervuld’ moet worden. Hij schrijft dat de gemeente met Christus vervuld moet worden. En hij schrijft dat de gemeente zal volstromen met Gods volkomenheid. En dus dat je je door de Geest laat vervullen. Deze drie uitdrukkingen liggen in dezelfde lijn en hebben de Heer Jezus als kern. De Heilige Geest is altijd op Jezus Christus gericht: Dat Christus wordt verheerlijkt, dat het werk van Christus wordt uitgewerkt. De Heilige Geest is ermee bezig dat je steeds christelijker wordt. Dat Jezus in jouw leven komt wonen.

Dat is de betekenis van de gewaagde vergelijking die Paulus maakt met dronkenschap. Het gaat niet om een bepaalde roes, een extatisch gevoel, een hogere staat van bewustzijn. Het gaat erom wie of wat je leven beheerst. Wij zeggen het wel mooi: als je aangeschoten of dronken bent, ben je onder invloed. Onder invloed van de alcohol. Dat leidt bijna altijd tot problemen. Voor jezelf of voor anderen. Beter is het om onder invloed van de Geest te zijn. Dan komt er ruimte en rust in je leven. Wijsheid en moed. Dan komt Christus in je leven wonen. Je ontvangt hem in zijn genade voor je leven in alle fouten, tekorten en gebrokenheid. En je geeft van zijn genade aan mensen die fouten hebben

gemaakt. En je ontvangt Hem in zijn kracht en glorie voor je leven in alle zwakheid, spanning, verdriet en moeiten. En je geeft van zijn kracht aan mensen in nood.

Leven onder invloed van de Geest. De Heilige Geest werkt Christus uit in je leven. Dat is vervulling met de Geest. Hoe meer de Geest je vervuld, hoe meer jij één wordt met Jezus Christus. Hoe meer Hij in je leven komt wonen met zijn genade en zijn kracht.

** het praktisch effect mag verschillend zijn

En wat betekent dat dan voor de praktijk? Als je steeds meer of opeens met de Geest vervuld wordt, wat gebeurt er dan met je? Is dat iets wat je kunt zien of merken? Zijn het dan extra gaven die de Geest ineens geeft? Mogelijkheden die je ineens blijkt te hebben, waardoor je boven jezelf uitstijgt? Muzikale, profetische, communicatieve of psychologische mogelijkheden? Of zijn het veel meer de vruchten die de Geest dan doet groeien? De vruchten van wijsheid, liefde en blijdschap? Het mooie is dat we hierin geen keus hoeven te maken. Wanneer Jezus Christus in je leven gaat wonen, en het geweldige heil van Hem in jouw leven wordt uitgewerkt, dan heeft dat heel verschillende gevolgen. Laat het maar gebeuren!

Wat verwacht je van de Geest, als die jou vervult? Een aantal gemeenteleden vertelde daar iets over uit eigen ervaring. De een sprak over nieuw enthousiasme en vuur om de Here te prijzen. Een ander sprak over grotere vrijmoedigheid om van de Here te getuigen. Iemand had het over diepere zekerheid in het geloof en diepere rust in het leven. Of grotere liefde voor broeders en zusters die anders zijn, zelfs als ze zich irritant gedragen. Iemand anders noemde sterker besef van zonden en verkeerde gewoonten en bereidheid om de strijd ermee aan te gaan. Weer een ander noemde radicaliteit in christelijke levensstijl, ook tegen de meerderheid van collega's of burens in. En iemand noemde wijsheid, waardoor hij ineens zag hoe hij een ander kon helpen. Dit zijn evenzovele mogelijkheden wat er gebeurt als de Geest je vervult. De meeste van deze effecten kun je zo in de brief van Paulus teruglezen. Dat zal verschillend zijn per persoon en per moment.

De apostel noemt drie aanmoedigingen: zingen, danken en dienen. Als de Geest je vervult, ga je zingen. Zingen van Gods werk. Terecht schrijft iemand bij de voorbereidingsvragen dat liederen vaak zo mooi uiting geven aan wat je niet onder woorden kunt brengen. Dat muziek je echt kan raken en kan meenemen naar God. Zelfs als je niet goed zingen kunt, of als de woorden niet uit je mond komen.

Als de Geest je vervult, ga je danken. In je leven komt een diepe blijvende klank van dankbaarheid voor Gods genade. Van vreugde om Jezus Christus. Zelfs als het leven zwaar is, als tegenslag en ellende je raken, of als onzekerheid en stress je bedreigen.

Als de Geest je vervult, ga je dienen. Elkaar dienen in ontzag voor Christus. De apostel werkt dat verder uit naar de verhouding tussen man en vrouw, kinderen en ouders, werkgevers en werknemers. Elkaar dienen. Als basishouding.

Zingen, danken en dienen. Daarin wordt zichtbaar als de Geest je vervult. Als Jezus Christus in je leven komt wonen. Je verandert naar zijn beeld en daarin bereik je je bestemming als mens. Het wordt zichtbaar en merkbaar in je eigen leven, in de gemeente en voor de mensen om ons heen. Heel verschillend, omdat mensen en situaties verschillend

zijn. En omdat de genade en de kracht van Christus veelkleurig is. Laat de Geest je vervullen en kijk maar wat er gebeurt!

**** en nu de opdracht**

‘Laat de Geest jullie vervullen.’ Het kan Pinksteren in je leven worden! Want de Geest van Christus werkt heel persoonlijk en heel praktisch in het leven van gelovigen. Wat een voorrecht dat God zelf zich zo met jouw leven bezig houdt! Dat Hij zelf in je wonen wil! Zo werkt Hij van mens tot mens.

Het is een aansporing. Een opdracht om de Heilige Geest ruimte te geven in je leven. Een opdracht vanuit de ontvangen genade in Christus. Om zelf aan het werk te gaan. In ontvankelijkheid voor wat God geven wil.

Het is geen opdracht om hard aan het werk te gaan. Of om speciale ervaringen te zoeken. Het is een opdracht om Christus te zoeken. Zoals Hij naar je toekomt. In de Bijbel. In de kerkdiensten. In de persoon van ambtsdragers. En andere mensen. Die met hun daden en woorden je vertellen over de Heer, voor je bidden en met je meeleven. Let op het werk en de persoon van Christus. Wie je ook bent en wat je ook gedaan hebt. Leef van zijn genade en zijn kracht, hoe je omstandigheden ook zijn. En waar je strijd ook ligt.

Dan merk je dat er vreugde en dankbaarheid komt. Dat je zingen gaat en dat je playlist verandert. Dat je bereid bent om anderen te dienen. Dat je groeit in goedheid, rechtvaardigheid en waarheid. In wijsheid en barmhartigheid.

Zoek Christus en bidt om de Heilige Geest. Hij is uitgestort in deze wereld. Hij is ook jou gegeven. Om jou van het nieuwe leven te laten genieten. En je dat te leren.

“Geest van God. Geest van Christus. Maar mij vol van u.

Doorbreek de eigenwijsheid van mezelf, de strikken van de zonde en de belemmeringen in de wereld.

Open mijn hart voor Jezus Christus. Leer mij het nieuwe leven.

Neem mijn leven; mijn verstand, mijn wil en mijn gevoel.

Gebruik ze, heilig ze, maak in mijn woorden, daden en gevoelens Christus zelf aanwezig.”

Amen.